

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Факультет гуманітарно-педагогічний

« ____ » _____ 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ»**

Галузь знань	<u>01 «Освіта/ Педагогіка»</u>
Спеціальність	<u>015.37 «Професійна освіта»</u>
Освітня програма	<u>«Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»</u>
Факультет (ННІ)	<u>Гуманітарно – педагогічний факультет</u>
Розробники:	<u>Суханова А.В. доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, кандидат економічних наук, доцент</u>

Київ – 2025р.

Опис навчальної дисципліни «Основи бізнес-проектування»

Поняття «проект» та «проектування» все більш тісно входять в наше повсякденне життя, а сучасне оточуюче нас середовище являє собою світ проектів, які необхідно реалізувати за для досягнення поставленої мети, в заданий відрізок часу та в межах наявних ресурсів. Для отримання бажаного результату проекти потребують постійного управління, що полягає в цілеспрямованій координації необхідних дій для досягнення поставлених цілей.

Навчальна дисципліна «Основи бізнес-проектування» спрямована на формування в студентів системного уявлення про сутність, зміст і технології бізнес-проектування як одного з ключових інструментів у підприємницькій діяльності. Курс знайомить з концепцією бізнес-проекту, структурою бізнес-плану, сучасними підходами до аналізу бізнес-середовища та оцінки ефективності реалізації проектів.

У процесі навчання студенти опановують навички аналізу ринку, формування підприємницької ідеї, планування виробничої та фінансової частин проекту, а також оцінки ризиків та визначення показників ефективності. Значна увага приділяється практичним аспектам: розробці бізнес-плану для власного проекту, презентації проекту потенційним інвесторам, використанню сучасних цифрових інструментів для проектування та моделювання.

Навчальна дисципліна «Основи бізнес-проектування» є вибірковою за вибором студентів.

Дисципліна орієнтована на студентів які планують реалізовувати власні бізнес-ідеї або брати участь у підприємницьких ініціативах

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	015.37 «Професійна освіта»	
Освітня програма	«Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в наданні студентам теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для розробки, обґрунтування та реалізації бізнес-проектів в умовах сучасного ринкового середовища.

Набуття компетентностей:

- Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільськогосподарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 08. Здатність працювати в команді та діяти з позиції лідера.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, планувати, організовувати, контролювати, координувати роботу та вмотивовувати членів колективу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

СК 13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність, діяльність здобувачів освіти і підлеглих, координувати їх роботу та вмотивовувати.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 12. Уміти діяти з позиції лідера, планувати час, раціонально розпоряджатись ресурсами та працювати в команді.

ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ														
Тема 1. Загальні положення бізнес-проекткування	1	9	2	2			5							
Тема 2. Обґрунтування проекту	2-3	13	4	4			5							
Тема 3. Бізнес-план проекту	4-5	18	4	4			10							
Разом за модулем 1	40		10	10			20							
Модуль 2. ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЕКТУ														
Тема 4. Організаційний план проекту та його кадрове забезпечення	6-7	18	4	4			10							
Тема 5. Виробничий план проекту	8-10	22	6	6			10							
Тема 6. Маркетинговий план бізнес-проекту	11-12	18	4	4			10							
Тема 7. Фінансовий план та оцінка ризиків проекту	13-15	22	6	6			10							
Разом за модулем 2	80		20	20			40							
Усього годин	120		30	30			60							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення бізнес-проекткування	2
2.	Обґрунтування проекту	4
3.	Бізнес-план проекту	4
4.	Організаційний план проекту та його кадрове забезпечення	4
5.	Виробничий план проекту	6
6.	Маркетинговий план бізнес-проекту	4
7.	Фінансовий план та оцінка ризиків проекту	6
Разом		30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення бізнес-проекткування Визначення базових понять: проект, проектування, бізнес-проект, бізнес проектування. Життєвий цикл проекту. Внутрішнє та зовнішнє середовище проекту. Класифікація проектів. Види проектів. Учасники проекту. Інвестори проекту. Життєвий цикл бізнес-проекту. Властивості життєвого циклу проекту. Фази проектного циклу, стадії й етапи. Властивості та зміст фаз проекту. Види робіт, які виконуються на різних стадіях життєвого циклу. Структура бізнес-проекту	2
2.	Обґрунтування проекту	4

	Організація робіт на етапі розробки проекту. Створення матриці вибору проектів. Оцінка критеріїв ефективності бізнес-проекту. Експертні оцінки інвестиційних проектів. Загальна послідовність проектного аналізу. Технічний аналіз. Фінансовий аналіз. Економічний аналіз. Інституціональний аналіз. Економічний аналіз. Опис загального завдання проекту. Розробка моделі проекту. Опис змісту проекту.	
3.	Бізнес-план проекту Поняття та структура бізнес-плану. Порядок підготовки і оформлення бізнес-плану. Визначення цілей та цільової аудиторії бізнес-плану. Аналіз ринкової ситуації. План маркетингу. План виробництва і реалізації. Організаційний план. Фінансовий план. Техніко-економічне обґрунтування. Актуальні питання бізнес планування проекту.	4
4.	Організаційний план проекту та його кадрове забезпечення Організаційний план проекту. Організаційна структура управління. Різні види організаційних структур. Організаційно-правова форма. Планування та формування проектної команди. Управління розвитком команди. Потреба проекту в персоналі. Мотивація індивідуумів і групи.	4
5.	Виробничий план проекту Виробничий план проекту: мета, завдання та структура. Етапи виробництва товару чи послуги. Технологічний процес виробництва. Витрати підприємства. Розрахунок потреби в матеріально-технічному забезпеченні. Обладнання та сировина. Календарний план-графік реалізації проекту. Постійні та змінні витрати проекту. План виробництва та витрат на виробництво протягом проекту. Фонд оплати праці.	6
6.	Маркетинговий план бізнес-проекту Маркетинговий план проекту. Комплекс 4Р. Завдання маркетингового плану. Формування ціни продукції. Методи ціноутворення. Маркетингова стратегія проекту. Сегментація ринку. Стратегії виходу підприємства на нові ринки. Оцінка конкурентів. Канали розповсюдження інформації та продажу. Рекламна кампанія проекту. План витрат на маркетинг. SWOT-аналіз.	4
7.	Фінансовий план та оцінка ризиків проекту Фінансовий план проекту. Джерела фінансування проекту. Власні, залучені та позикові кошти проекту. Альтернативні джерела фінансування проекту. Інвестиції в проєкт. Доходи проекту та витрати. Чистий прибуток. Точка беззбитковості проекту. Основні показники прибутковості проекту. Показники рентабельності, ділової активності та ліквідності проекту. Оцінка інвестиційної привабливості проекту. Метод розрахунку NPV, IRR, DPP. Ризики проекту.	6
Разом		30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення бізнес-проекткування	5
2.	Обґрунтування проекту	5
3.	Бізнес-план проекту	10
4.	Організаційний план проекту та його кадрове забезпечення	10
5.	Виробничий план проекту	10
6.	Маркетинговий план бізнес-проекту	10
7.	Фінансовий план та оцінка ризиків проекту	10
Разом		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних, розрахункових/графічних робіт, проектів;

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод командної роботи, мозкового штурму

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ		
П.р.1 Загальні положення бізнес-проекткування	ПР 7,8,10,12 А також вміти формулювати бізнес-ідеї, визначати їхню доцільність та конкурентоспроможність на основі аналізу ринку Вміти застосовувати інструменти аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища (SWOT, PEST, Canvas-модель тощо).	10
Самостійна робота 1. Загальні положення бізнес-проекткування		10
П.р. 2. Обґрунтування проєкту		10
Самостійна робота 2. Обґрунтування проєкту		10
П.р. 3. Бізнес-план проєкту		15
Самостійна робота 3. Бізнес-план проєкту		15
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЕКТУ		
П.р. 4. Орагнізаційний план проєкту та його кадрове забезпечення	ПР 08,17,20,24 У тому числі, здатність скласти бізнес-план із урахуванням маркетингових, фінансових, виробничих та організаційних компонентів Здатність виконувати розрахунки економічної ефективності бізнес-проектів, оцінювати фінансові показники (NPV, IRR, термін окупності тощо). Мати навички оцінки ризиків та розробки заходів щодо їх зменшення в межах реалізації бізнес-плану. Вміти ефективно презентувати бізнес-проект для різних цільових аудиторій: інвесторів, банків, грантових організацій	10
Самостійна робота 4. Орагнізаційний план проєкту та його кадрове забезпечення		10
П.р. 5. Виробничий план проєкту		10
Самостійна робота 5. Виробничий план проєкту		10
П.р.6. Маркетинговий план бізнес-проекту		10
Самостійна робота 6. Маркетинговий план бізнес-проекту		10
П.р.7. Фінансовий план та оцінка ризиків проєкту		10

Самостійна робота 7. Фінансовий план та оцінка ризиків проєкту		10
Модульна контрольна робота 2.		20
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Студенти повинні вчасно, у визначені терміни здавати свої роботи. Ті роботи, які без поважних причин здаються із порушенням термінів, оцінюються викладачем на нижчу оцінку. Перескладання модулів дозволяється за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і в терміни, визначені викладачем.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування з будь-яких джерел, в т.ч. використання мобільних девайсів під час контрольних робіт, заліків або екзаменів заборонені. Письмові роботи, такі як курсові роботи, реферати тощо, повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять для всіх студентів є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за затвердженим індивідуальним графіком. Пропущені лекційні заняття відпрацьовуються студентами у вигляді співбесіди з викладачем. Пропущені практичні та семінарські заняття - в навчально-науковій лабораторії кафедри.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс «Основи бізнес-проектування» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=387>

- Управління бізнес-проектами: навчальний посібник для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент». Л.В. Шинкарук, М.М. Деліні, А.В. Суханова, К.А. Алексєєва. Київ: НУБіП, 2021. 325 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/2021_posibnik_ubp.pdf;

- Project management: study guide for students of the specialty 073 «Management». L.V. Shynkaruk, M.M. Dielini, K.A. Alekseeva, T.O. Artiukh, A.V. Sukhanova. Kyiv: NULES Ukraine, 2022. 318 p.

- Методичні вказівки для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Основи бізнес-проектування» для студентів зі спеціальності «Міжнародні відносини» 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / авт.-упор. М.М. Деліні. – Київ : НУБіП, 2020. – 108 с.

- Методичні вказівки для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи з вибіркової дисципліни за вибором університету «Управління бізнес-проектами» для студентів ОС «Бакалавр» / авт.-упор. М.М. Деліні. Київ : НУБіП, 2021. 162 с.

- Методичні вказівки для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Бізнес-планування» для студентів зі спеціальності «Управління персоналом» 073 «Менеджмент» / авт.-упор. М.М. Деліні, А.В. Суханова. – Київ: НУБіП, 2020. – 160 с.

- Організація проектної діяльності: навчальний посібник/ Л.В. Шинкарук, В.П. Биховченко, Т.О. Власенко, Ю.Г. Власенко/ – Київ: НУБіП України, 2021. – 341с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. / З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, Р.Л. Лупак, Р.Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с. URL: <https://bit.ly/4ihwVfI>

2. Блага Н. В. Управління проектами: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с. URL: <https://bit.ly/4f8bivS>

3. Борисенко О.С., Шевченко А.В., Нетребко М.В. Методичне забезпечення підготовки бізнес-плану як ключового складника стратегічного управління діяльністю підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2020. Вип. 1 (75). С. 90–97. URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_75_1_2020_ukr/15.pdf

4. Галько, Л. Бізнес-планування розвитку компанії: організаційні та методологічні аспекти реалізації. Економіка та суспільство, 2022. № 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-63>

5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/http://www.ukrstat.gov.ua/>.

6. Закон України «Про акціонерні товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 16.08.2020 року. URL: www.rada.gov.ua.

7. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 03.07.2020 року. URL: www.rada.gov.ua.

8. Закон України «Про господарські товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 03.07.2020 року. URL: www.rada.gov.ua.

9. Закон України «Про інвестиційну діяльність». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 18.12.2017 року. URL: www.rada.gov.ua.

10. Закон України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 16.07.2020 року. URL: www.rada.gov.ua.

11. Ляшенко, О.О., Гейць, В.С., Друмлюк, О.Ю.. Економіка: Підручник. Київ: Видавництво "Освіта", 2020. 130 с

12. Мельник Л. Г., Ільєнко С. М. Бізнес-планування: навчальний посібник. — Суми: Університетська книга, 2019.

13. Олійник Я. Б., Уліткін О. В. Бізнес-планування в умовах сталого розвитку. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022.

14. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

15. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

16. Передало, Х., Огерчук, Ю. Про деякі сучасні аспекти управління командою проекту. Економіка та суспільство, 2020. № 22. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-7>
17. Пузирьов, В.П., Беляєва, Г.Г., Яковлєва, Ю.М.. Основи економіки: Навчальний посібник. Київ: Видавництво "Шкільний світ", 2021. 192 с.
18. Савченко В. Ф. Бізнес-планування: теорія і практика. — Київ: Центр учбової літератури, 2021.
19. Статистика, звіти, плани. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент): веб сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/statistics>.
20. Чукліна І. Є. Основи бізнес-планування: навчальний посібник. — Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020.
21. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками: Навчальний посібник Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с. URL: <https://bit.ly/4ilBlCC>
22. Cobb C. G. The Project Manager's Guide to Mastering Agile (2nd ed.). New York: Wiley, 2023. 336 p.
23. Ika L. Managing Fuzzy Projects in 3D. London: Routledge, 2023. 272 p.
24. Vaidyanathan G. Project Management: Process, Technology and Practice. New York: Wiley, 2022. 448 p.
25. Croft C. The Lean Project Manager. London: Kogan Page, 2025. 240 p.

Інтернет ресурси

26. Аналіз ринку для написання бізнес-плану. URL: <https://buduysvoe.com/publications/analiz-rynku-dlya-napysannya-biznes-planu>;
27. Аналітичне дослідження ринку. URL: <https://proconsulting.ua/ua/services/analiticheskoe-issledovanie-rynka>;
28. Бізнес-ідеї: проекти для бізнес-консультантів. URL: <https://mind.ua/publications/20203443-biznes-ideyi-proekti-dlya-biznes-konsultantiv>
29. Бізнес-план підприємства: поняття, структура, приклади. URL: <https://proconsulting.ua/ua/pressroom/biznes-plan-predpriyatiya-ponyatie-struktura-primery>
30. Вибір системи оподаткування. URL: <http://firstconsulting.com.ua/resources/putivnyk-pidpriyemtsia/124-ukrainian/putivnykpidpriyemtsia/biznes-z-nulia/261-vybir-systemy-opodatkovannia>.
31. Вибір цільового ринку. URL : <http://marketing-helping.com/konspektilekcz/21-konspekt-lekczj-qosnovi-marketinguq/391-vibr-czlovogo-rinku.html>
32. Грантова програма COSME: коротко про головне. URL : <https://sme.gov.ua/cosme/grantova-programa-cosme/>
33. З чого почати бізнес – вибір організаційно-правової форми. URL: <https://www.olans.com.ua/z-chogo-pochati-biznes>
34. Основи маркетингової стратегії. URL: <https://leosvit.com/art/osnovymarketyngovoyi-strategiyi>
35. Постановка цілей по SMART. URL: <https://goal-life.com/uk/smart-cil>
36. Розробка бізнес-плану за міжнародними стандартами. URL: <https://proconsulting.ua/ua/services/sostavlenie-biznes-plana-po-standartam-unido>
37. Розробка маркетингової стратегії. URL: <https://koloro.ua/ua/razrabotkamarketingovoj-strategii.html>.

38. Складові успішного проекту на прикладах. URL:
<https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/june/issue-6/article-37269.html>
39. Структура бізнес-плану. URL:
<https://sites.google.com/site/biznesplanplanuvanna/struktura-biznes-planu>.
40. ТОП-200 бізнес ідей: яка найкраща бізнес ідея у 2025 році. URL:
<https://inventure.com.ua/uk/analytics/articles/top-200-biznes-idej:-yaka-najkrasha-biznes-ideya-u-2023-roci>
41. Як зробити аналіз ринку, щоб відкрити свій інтернет-магазин. URL:
<https://neoseo.com.ua/uk/kak-sdelat-analiz-rynka>
42. Як і для чого пишуть виробничий план проекту. URL:
<http://monetaryflow.com/yak-dlya-tchogo-pishuty-virobnitchiy-plan-proektu/>.
43. Як написати маркетинговий план для бізнес-плану. URL: <http://monetary-flow.com/yak-napisati-marketingoviy-plan/>
44. Як провести аналіз ринків без маркетологів. URL : <https://gc.ua/uk/yakprovesti-analiz-rinkiv-bez-marketologa/>.
45. 8 найкращих рекламних кампаній за 100 років. URL :
https://24tv.ua/lifestyle/8_naykrashhih_reklamnih_kampaniy_za_100_rokiv_n87922
46. SWOT-аналіз. URL: <https://lanet.click/swot-analiz/>